

Briselē, 23.5.2022.
COM(2022) 630 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

**Beļģija, Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Latvija,
Lietuva, Ungārija, Malta, Austrija, Polija, Slovēnija, Slovākija un Somija**

**Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais
ziņojums**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

Beļģija, Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Austrija, Polija, Slovēnija, Slovākija un Somija

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 3. punktu sagatavotais ziņojums

1. IEVADS

Līguma par Eiropas Savienības darbību (Līgums) 126. pantā ir noteikta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Šī procedūra ir sīkāk izklāstīta Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulā (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu¹, kas ir Stabilitātes un izaugsmes pakta daļa.

Kopš 2020. gada pavasara Covid-19 pandēmijas ietekmi uz ekonomiku ir mazinājuši koordinēta politikas rīcība. Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšana² kopš 2020. gada marta kopā ar pagaidu regulējumu valsts atbalstam ļāva sniegt liela mēroga fiskālo atbalstu visās dalībvalstīs. 2022. gada 23. maijā Komisija atzina, ka ir izpildīti nosacījumi, lai 2023. gadā saglabātu vispārējo izņēmuma klauzulu un no 2024. gada to deaktivētu³.

Iepriekšējie politikas ieteikumi

Padome 2020. gada 20. jūlijā ieteica dalībvalstīm 2020. un 2021. gadā veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai efektīvi risinātu Covid-19 pandēmijas problēmu, uzturētu ekonomiku un atbalstītu turpmāko atveseļošanu⁴. Dalībvalstīm tika arī ieteikts — ja to ļauj ekonomiskie apstākļi — īstenot tādu fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas.

Gadu vēlāk, 2021. gada 18. jūnijā, Padome pieņēma fiskālās politikas ieteikumus 2022. gadam⁵. Tālāk sniegts minēto ieteikumu kopsavilkums. Dalībvalstīm ar mazu/vidēju parādu būtu jāievieš vai jā saglabā atbalstoša fiskālā nostāja, savukārt dalībvalstīm ar lielu parādu būtu jāizmanto Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM), lai finansētu papildu

¹ OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp., ar grozījumiem.

² Šī klauzula, kas noteikta Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulas (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu 5. panta 1. punktā, 6. panta 3. punktā, 9. panta 1. punktā un 10. panta 3. punktā (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.) un Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 5. punktā un 5. panta 2. punktā, atvieglo budžeta politikas koordināciju nopietnas ekonomikas lejupslīdes laikā. Ar to netiek apturētas Stabilitātes un izaugsmes pakta procedūras. Tomēr, to iedarbinot, dalībvalstīm ir piešķirta budžeta elastība, lai risinātu pašreizējo krīzi, ļaujot īslaicīgi novirzīties no korekcijām ceļā uz katras dalībvalsts vidēja termiņa budžeta mērķi, ar nosacījumu, ka tas neapdraud fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā.

³ COM(2022) 600 final.

⁴ Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumi (no 2020/C 282/01 līdz 2020/C 282/27), OV C 282, 26.8.2020., 1.–182. lpp.

⁵ Padomes 2021. gada 18. jūnija ieteikumi (no 2021/C 304/01 līdz 2021/C 304/28, OV C 304, 29.7.2021., 1.–134. lpp.). Attiecībā uz Rumāniju Padome tajā pašā dienā pieņēma ieteikumu nolūkā novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu (2021/C 304/24, 29.7.2021., 111.–115. lpp.).

investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Visām dalībvalstīm būtu jā saglabā valsts finansētas investīcijas. Lai maksimāli atbalstītu atveseļošanu, iepriekš neparedzot stingras nākotnes fiskālās trajektorijas un neradot pastāvīgu slogu publiskajām finansēm, būtu jā kontrolē valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums, un dalībvalstīm ar lielu parādu tas būtu jā ierobežo. Padome arī ieteica dalībvalstīm, ja to ļauj ekonomiskie apstākļi, īstent tādu fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Vienlaikus būtu jā palielina investīcijas, lai uzlabotu izaugsmes potenciālu. Līdzīgi arī Padomes 2021. gada 13. jūlija ieteikumā par eurozonas ekonomikas politiku norādīts, ka fiskālajai politikai visās eurozonas dalībvalstīs 2021. gadā būtu jā saglabā atbalstoša nostāja⁶. Padome arī ieteica eurozonas dalībvalstīm īstent tādu fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājāmību, vienlaikus veicinot investīcijas.

Padomes 2022. gada 5. aprīļa Ieteikumā par eurozonas ekonomikas politiku⁷ tika aicināts turpināt izmantot un dalībvalstu vidū koordinēt valstu fiskālo politiku, lai efektīvi atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas atveseļošanu. Dalībvalstīm 2022. gadā visā eurozonā būtu jā saglabā mēreni atbalstoša fiskālā nostāja, ņemot vērā valstu budžetus un ANM finansējumu. Turklāt dalībvalstīm, īpašu uzmanību pievēršot budžeta pasākumu kvalitātei, fiskālie pasākumi būtu pakāpeniski jāpārvirza uz investīcijām, kuras veicina ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu, kas ir saskanīga ar zaļo un digitālo pārkārtošanu. Atspoguļojot nenoteiktības pakāpi, dalībvalstīm būtu jā saglabā fiskālās politikas elastīgums, lai varētu reaģēt uz Covid-19 pandēmijas attīstību. Fiskālā politika būtu jā diferencē, ņemot vērā atveseļošanās spēku, nodrošinot fiskālo ilgtspēju un veicinot investīcijas, vienlaikus paturot prātā vajadzību samazināt atšķirības.

Šā ziņojuma pamatā esošie un to motivējošie galvenie dati

Saskaņā ar Eurostat 2022. gada 22. aprīlī validētajiem datiem⁸ 2021. gada vispārējās valdības budžeta deficīts Līgumā noteikto atsauces vērtību (3 % no IKP) pārsniedza 14 dalībvalstīs: **Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Latvijā, Ungārijā, Maltā, Austrijā, Slovēnijā un Slovākijā**⁹. Faktiskais 2021. gada deficīts, kas pārsniedz 3 % no IKP, ir pirmšķietams pierādījums tam, ka šajās dalībvalstīs pastāv pārmērīgs budžeta deficīts¹⁰, kā tas noteikts Līguma 126. pantā.

Pamatojoties uz **Igaunijas, Lietuvas un Polijas** stabilitātes vai konverģences programmām, ir plānots, ka šajās valstīs 2022. gadā valdības budžeta deficīts pārsniegs 3 % no IKP (šo pārsniegumu apstiprina Komisijas 2022. gada pavasara prognoze¹¹). Šajās programmās

⁶ Padomes 2021. gada 13. jūlija Ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku, OV C 283, 15.7.2021., 1. lpp.

⁷ Padomes 2022. gada 5. aprīļa Ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku, OV C 153, 7.4.2022., 1. lpp.

⁸ Eurostat euro rādītāji 46/2022, 2022. gada 22. aprīlis.

⁹ Arī **Rumānijas** valdības budžeta deficīts 2021. gadā pārsniedza 3 % no IKP. Tomēr Rumānija šajā ziņojumā nav iekļauta, jo kopš Padomes 2020. gada 3. aprīļa lēmuma tai piemēro pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

¹⁰ Šajos gadījumos plānots, ka deficīts pārsniegs 3 % no IKP arī 2022. gadā.

¹¹ Šajā ziņojumā norādīto skaitļu avots ir Komisijas 2022. gada pavasara prognoze, ja vien nav norādīts citādi. Plašāku informāciju skatīt 2022. gada pavasara ekonomikas prognozē: https://ec.europa.eu/info/system/files/economy-finance/ip173_en.pdf.

plānotais deficīts 2022. gadam ir pirmšķietams pierādījums tam, ka minētajās trīs dalībvalstīs pastāv pārmērīgs budžeta deficīts.

Beļģijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Ungārijā, Austrijā, Slovēnijā, Slovēnijā un Somijā vispārējās valdības bruto parāds 2021. gada beigās pārsniedza atsauces vērtību 60 % no IKP¹². Dati par 2021. gadu liecina, ka Vācija, Grieķija, Austrija un Slovēnija ir ievērojušas parāda samazināšanas kritēriju vai — Spānijas gadījumā — ir panākušas pietiekamu progresu tā sasniegšanā. Beļģija, Francija, Itālija, Ungārija un Somija 2021. gadā neievēroja parāda samazināšanas kritēriju. Slovākija 2021. gada beigās pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību (60 % no IKP), kaut iepriekšējā gadā tās parāda attiecība bija zemāka par 60 % no IKP. Tas ir pirmšķietams pierādījums tam, ka šajās sešās dalībvalstīs (**Beļģijā, Francijā, Itālijā, Ungārijā, Slovēnijā un Somijā**) pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, pamatojoties uz parāda kritēriju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija ir sagatavojusi šo ziņojumu saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu. Tajā analizēta dalībvalstu atbilstība budžeta deficīta un parāda kritērijiem. Tajā apsvērti visi attiecīgie faktori, tai skaitā pienācīgi ņemta vērā Covid-19 pandēmijas izraisītā smagā ekonomiskā lejupslīde, Krievijas iebrukuma Ukrainā ietekme uz makroekonomiku un budžetu, kā arī tas, vai dalībvalstu politika atbilst Padomes ieteikumiem.

Komisija savā 2022. gada 2. marta paziņojumā¹³ jau paziņoja, ka tā neierosinās sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras 2022. gada pavasarī, jo Covid-19 pandēmijai joprojām bija ārkārtīgi liela makroekonomiska un fiskāla ietekme, kas kopā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā radīja ārkārtēju nenoteiktību, arī attiecībā uz detalizēta fiskālo korekciju plāna izstrādi. Vienlaikus turpināsies budžeta deficīta un parāda dinamikas uzraudzība, un Komisija atkārtoti izvērtēs, vai ir lietderīgi 2022. gada rudenī ierosināt sākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras.

¹² Arī **Horvātijā, Kiprā un Portugālē** valsts parāds 2021. gada beigās pārsniedza 60 % no IKP. Tomēr šīs dalībvalstis šajā ziņojumā nav aplūkotas, jo to vispārējās valdības budžeta deficīts 2021. un 2022. gadā bija zem 3 % no IKP (un prognozes liecina, ka tas tāds arī saglabāsies) un tās 2021. gadā ievēroja parāda samazināšanas kritēriju.

¹³ COM(2022) 85 final.

1. tabula. Stāvoklis dalībvalstīs attiecībā uz Līgumā noteiktajām deficīta un parāda atsauces vērtībām

	Faktiskais deficīts, kas pārsniedz (✗) vai nepārsniedz (✓) 3 % no IKP 2021. gadā	Plānotais deficīts, kas pārsniedz (✗) vai nepārsniedz (✓) 3 % no IKP 2022. gadā	Parāda attiecība, kas pārsniedz (✗) vai nepārsniedz (✓) 60 % no IKP 2021. gada beigās
Beļģija	✗	✗	✗
Bulgārija	✗	✗	✓
Čehija	✗	✗	✓
Vācija	✗	✗	✗
Igaunija	✓	✗	✓
Griekija	✗	✗	✗
Spānija	✗	✗	✗
Francija	✗	✗	✗
Itālija	✗	✗	✗
Latvija	✗	✗	✓
Lietuva	✓	✗	✓
Ungārija	✗	✗	✗
Malta	✗	✗	✓
Austrija	✗	✗	✗
Polija	✓	✗	✓
Slovēnija	✗	✗	✗
Slovākija	✗	✗	✗
Somija	✓	✓	✗
<i>p.m.: šajā ziņojumā neiekļautās dalībvalstis</i>			
Dānija	✓	✓	✓
Īrija	✓	✓	✓
Horvātija	✓	✓	✗
Kipra	✓	✓	✗
Luksemburga	✓	✓	✓
Nīderlande	✓	✓	✓
Portugāle	✓	✓	✗
Zviedrija	✓	✓	✓
Rumānija*	✗	✗	✓

(*): Piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra kopš 2020. gada.

Avots: Eurostat, Komisijas 2022. gada pavasara prognoze un 2022. gada stabilitātes un konverģences programmas.

2. DEFICĪTA KRITĒRIJS

Beļģija, Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Griekija, Spānija, Francija, Itālija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Austrija, Polija, Slovēnija un Slovākija 2021. gadā pārsniedza deficīta atsauces vērtību vai plāno to pārsniegt 2022. gadā.

Visām šīm dalībvalstīm deficīts, kas pārsniedz atsauces vērtību 2021. gadā, vai plānotais pārsniegums 2022. gadā ir pārsniegums *izņēmuma kārtā*. 2021. gadā šos pārsniegumus izraisīja Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma radītās ekonomikas lejupslīdes ietekme uz valsts finansēm un dalībvalstu koordinēta fiskālās politikas reakcija. Koordinēts fiskālās politikas atbalsts

2020. un 2021. gadā bija ļoti svarīgs, lai uzturētu ekonomikas atveseļošanu. Augsto plānoto deficītu 2022. gadā veido arī dalībvalstu veiktie pasākumi, lai mazinātu enerģijas cenu ekonomisko un sociālo ietekmi un sniegtu humāno palīdzību personām, kas bēg no Ukrainas pēc Krievijas iebrukuma šajā valstī.

Valdības budžeta deficīts *pārsniedza un nebija tuvu* atsauces vērtībai Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Latvijā, Ungārijā, Maltā, Austrijā, Slovēnijā un Slovākijā (sk. 2. tabulu).

Igaunijā, Lietuvā un Polijā valdības budžeta deficīts 2021. gadā bija *mazāks par* Līgumā noteikto atsauces vērtību, bet 2022. gadā tās plāno deficītu, kas *pārsniedz un nav tuvu* 3 % no IKP; to apstiprina Komisijas 2022. gada pavasara prognoze (tālāk tekstā “Komisijas prognoze”).

Tiek prognozēts, ka valdības budžeta deficīts Bulgārijā, Vācijā, Grieķijā, Latvijā, Lietuvā, Austrijā un Slovākijā 2023. gadā samazināsies zem 3 % no IKP (Vācijā — jau 2022. gadā). Tāpēc, lai gan kopš 2020. gada to budžeta deficīts pārsniedz 3 % no IKP, paredzams, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta izpratnē deficīta atsauces vērtība tiks pārsniegta *uz laiku*. Tomēr šīs deficīta prognozes 2022. un 2023. gadam ir ārkārtīgi nenoteiktas.

Kopumā šī sākotnējā analīze liecina, ka pirms attiecīgo faktoru atbilstošas izvērtēšanas deficīta kritērijam neatbilst 17 dalībvalstis: **Beļģija, Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Austrija, Polija, Slovēnija un Slovākija.**

2. tabula. Vispārējās valdības bilance

Procentuālā daļa no IKP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Beļģija	-0,9	-2,0	-9,0	-5,5	-5,0	-4,4
Bulgārija	1,7	2,1	-4,0	-4,1	-3,7	-2,4
Čehija	0,9	0,3	-5,8	-5,9	-4,3	-3,9
Vācija	1,9	1,5	-4,3	-3,7	-2,5	-1,0
Igaunija	-0,6	0,1	-5,6	-2,4	-4,4	-3,7
Grieķija	0,9	1,1	-	-7,4	-4,3	-1,0
			10,2			
Spānija	-2,6	-3,1	-	-6,9	-4,9	-4,4
			10,3			
Francija	-2,3	-3,1	-8,9	-6,5	-4,6	-3,2
Itālija	-2,2	-1,5	-9,6	-7,2	-5,5	-4,3
Latvija	-0,8	-0,6	-4,5	-7,3	-7,2	-3,0
Lietuva	0,5	0,5	-7,3	-1,0	-4,6	-2,3
Ungārija	-2,1	-2,1	-7,8	-6,8	-6,0	-4,9
Malta	2,1	0,6	-9,5	-8,0	-5,6	-4,6
Austrija	0,2	0,6	-8,0	-5,9	-3,1	-1,5
Polija	-0,2	-0,7	-6,9	-1,9	-4,0	-4,4
Slovēnija	0,7	0,4	-7,8	-5,2	-4,3	-3,4
Slovākija	-1,0	-1,3	-5,5	-6,2	-3,6	-2,6
Somija	-0,9	-0,9	-5,5	-2,6	-2,2	-1,7
<i>p.m.: šajā ziņojumā neiekļautās dalībvalstis</i>						
<i>Dānija</i>	<i>0,8</i>	<i>4,1</i>	<i>-0,2</i>	<i>2,3</i>	<i>0,9</i>	<i>0,6</i>
<i>Īrija</i>	<i>0,1</i>	<i>0,5</i>	<i>-5,1</i>	<i>-1,9</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,4</i>
<i>Horvātija</i>	<i>0,0</i>	<i>0,2</i>	<i>-7,3</i>	<i>-2,9</i>	<i>-2,3</i>	<i>-1,8</i>
<i>Kipra</i>	<i>-3,6</i>	<i>1,3</i>	<i>-5,8</i>	<i>-1,7</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,2</i>
<i>Luksemburga</i>	<i>3,0</i>	<i>2,3</i>	<i>-3,4</i>	<i>0,9</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,1</i>
<i>Nīderlande</i>	<i>1,4</i>	<i>1,7</i>	<i>-3,7</i>	<i>-2,5</i>	<i>-2,7</i>	<i>-2,1</i>
<i>Portugāle</i>	<i>-0,3</i>	<i>0,1</i>	<i>-5,8</i>	<i>-2,8</i>	<i>-1,9</i>	<i>-1,0</i>
<i>Zviedrija</i>	<i>0,8</i>	<i>0,6</i>	<i>-2,7</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,5</i>
<i>Rumānija*</i>	<i>-2,8</i>	<i>-4,3</i>	<i>-9,3</i>	<i>-7,1</i>	<i>-7,5</i>	<i>-6,3</i>

(*) Piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra kopš 2020. gada.

Avots: Eurostat un Komisijas 2022. gada pavasara prognoze.

3. PARĀDA KRITĒRIJS

No šajā ziņojumā aplūkotajām valstīm 2021. gada beigās vispārējās valdības bruto parāds pārsniedza 60 % no IKP vienpadsmit dalībvalstīs: Beļģijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Ungārijā, Austrijā, Slovēnijā, Slovākijā un Somijā (sk. 3. tabulu). Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu valsts parāda attiecība samazinājās visās minētajās dalībvalstīs, izņemot Vāciju un Slovākiju.

Dati liecina, ka 2021. gadā parāda samazināšanas kritērijs tika ievērots Vācijā, Grieķijā, Austrijā un Slovēnijā (sk. 4. tabulu). To neievēroja Beļģija, Francija, Itālija, Ungārija un Somija. Parāda samazinājuma kritērijs tiek aprēķināts trīs gadu periodā, kas var būt vērsti uz

nākotni (no $t-1$ līdz $t+1$), uz pagātņi (no $t-3$ līdz $t-1$) un koriģēts atbilstoši ciklam¹⁴. Lai gan parāda samazināšanas kritēriju Slovākijai nav iespējams jēgpilni aprēķināt, paredzams, ka tās parāda attiecība jau 2023. gadā samazināsies zem 60 % no IKP. Spānija, uz kuru attiecas noteikums par parāda pārejas periodu, 2021. gadā panāca pietiekamu progresu saistībā ar parāda samazināšanas kritērija izpildi, jo strukturālās bilances izmaiņas pārsniedza tai prasīto minimālo lineāro strukturālo korekciju (sk. 5. tabulu un attiecīgās piezīmes).

Kopumā analīze liecina, ka parāda kritēriju izpilda **Vācija, Grieķija, Spānija, Austrija, Slovēnija un Slovākija**, bet pirms attiecīgo faktoru ņemšanas vērā to neizpilda **Beļģija, Francija, Itālija, Ungārija un Somija**.

Ņemot to vērā, kā norādīts 2022. gada 2. marta paziņojumā, Komisija, izvērtējot visus attiecīgos faktorus, uzskata, ka parāda samazināšanas kritērija ievērošana nozīmētu pārāk stingrus sākotnējos fiskālos pasākumus, kas varētu kavēt izaugsmi. Tāpēc Komisija uzskata, ka pašreizējos ārkārtas ekonomiskajos apstākļos parāda samazināšanas kritērija ievērošana nav pamatota.

¹⁴ Ja kādā no gadiem parāda attiecība ir mazāka par 60 % no IKP, kritēriju nevar jēgpilni aprēķināt. Tā tas ir gadījumā, ja dalībvalsts pārsniedz atsauces vērtību no vērtības, kas ir mazāka par 60 % no IKP, uz vērtību, kas ir lielāka par 60 % no IKP, kā tas jo īpaši bija Slovākijas gadījumā.

3. tabula. Vispārējās valdības parāds

Procentuālā daļa no IKP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Beļģija	99,8	97,7	112,8	108,2	107,5	107,6
Bulgārija	22,1	20,0	24,7	25,1	25,3	25,6
Čehija	32,1	30,1	37,7	41,9	42,8	44,0
Vācija	61,2	58,9	68,7	69,3	66,4	64,5
Igaunija	8,2	8,6	19,0	18,1	20,9	23,5
Griekija	186,4	180,7	206,3	193,3	185,7	180,4
Spānija	100,5	98,3	120,0	118,4	115,1	113,7
Francija	97,8	97,4	114,6	112,9	111,2	109,1
Itālija	134,4	134,1	155,3	150,8	147,9	146,8
Latvija	37,1	36,7	43,3	44,8	47,0	46,5
Lietuva	33,7	35,9	46,6	44,3	42,7	43,1
Ungārija	69,1	65,5	79,6	76,8	76,4	76,1
Malta	43,7	40,7	53,4	57,0	58,5	59,5
Austrija	74,1	70,6	83,3	82,8	80,0	77,5
Polija	48,8	45,6	57,1	53,8	50,8	49,8
Slovēnija	70,3	65,6	79,8	74,7	74,1	72,7
Slovākija	49,6	48,1	59,7	63,1	61,7	58,3
Somija	59,8	59,6	69,0	65,8	65,9	66,6

p.m.: šajā ziņojumā neiekļautās dalībvalstis

<i>Dānija</i>	<i>34,0</i>	<i>33,6</i>	<i>42,1</i>	<i>36,7</i>	<i>34,9</i>	<i>33,9</i>
<i>Īrija</i>	<i>63,1</i>	<i>57,2</i>	<i>58,4</i>	<i>56,0</i>	<i>50,3</i>	<i>45,5</i>
<i>Horvātija</i>	<i>73,3</i>	<i>71,1</i>	<i>87,3</i>	<i>79,8</i>	<i>75,3</i>	<i>73,1</i>
<i>Kipra</i>	<i>98,4</i>	<i>91,1</i>	<i>115,0</i>	<i>103,6</i>	<i>93,9</i>	<i>88,8</i>
<i>Luksemburga</i>	<i>20,8</i>	<i>22,3</i>	<i>24,8</i>	<i>24,4</i>	<i>24,7</i>	<i>25,1</i>
<i>Nīderlande</i>	<i>52,4</i>	<i>48,5</i>	<i>54,3</i>	<i>52,1</i>	<i>51,4</i>	<i>50,9</i>
<i>Portugāle</i>	<i>121,5</i>	<i>116,6</i>	<i>135,2</i>	<i>127,4</i>	<i>119,9</i>	<i>115,3</i>
<i>Zviedrija</i>	<i>38,9</i>	<i>34,9</i>	<i>39,6</i>	<i>36,7</i>	<i>33,8</i>	<i>30,5</i>
<i>Rumānija*</i>	<i>34,7</i>	<i>35,3</i>	<i>47,2</i>	<i>48,8</i>	<i>50,9</i>	<i>52,6</i>

(*) Piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra kopš 2020. gada.

Avots: Eurostat un Komisijas 2022. gada pavasara prognoze.

4. tabula. Starpība no parāda samazināšanas kritērija¹*Negatīva starpība nozīmē atbilstību parāda samazināšanas kritērijam*

Procentuālā daļa no IKP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Beļģija	0,1	-0,4	5,6	2,9	-0,1	2,9
Vācija	-6,4	Parāds < 60 %	n. p. ²	-2,8	-3,1	-2,8
Grieķija	Noteikums par parāda pārejas periodu		5,0	-1,3	0,2	-1,3
Francija	Noteikums par parāda pārejas periodu			1,4	0,9	1,4
Itālija	6,9	6,9	9,2	4,4	2,1	4,4
Ungārija	-3,7	-5,3	3,6	0,3	-1,4	0,3
Austrija	-5,8	-6,0	2,8	-2,3	-3,3	-2,3
Slovēnija	Noteikums par parāda pārejas periodu		1,9	-1,8	0,2	-1,8
Slovākija	Parāds < 60 %			n. p. ²	Parāds < 60 %	
Somija	Parāds < 60 %		n. p. ²	0,4	0,4	-0,2
<i>p.m.: šajā ziņojumā neiekļautās dalībvalstis</i>						
Horvātija	-4,6	-3,8	-2,4	-5,5	-6,2	-5,5
Kipra	Noteikums par parāda pārejas periodu		-3,3	-5,3	-10,8	-10,8
Portugāle	Noteikums par parāda pārejas periodu		-0,2	-5,5	-8,3	-5,5

Avots: Komisijas 2022. gada pavasara prognoze un pašu aprēķini.

¹ Parāda samazināšanas kritērijs dalībvalstīm, kuru parāds pārsniedz 60 % no IKP, tiek aprēķināts trīs gadu periodā, kas var būt vērsts uz nākotni (no t-1 līdz t+1), uz pagātņi (no t-3 līdz t-1) un koriģēts atbilstoši ciklam. Tabulā parādīta starpība starp parāda attiecību pret IKP un parāda kritēriju. Ja tā ir negatīva, prognozētā parāda attiecība pret IKP atbilst parāda samazināšanas kritērijam. Tādā gadījumā starpība attiecībā pret atsaucē vērtību trīs gadu periodā (kas var būt vērsts uz nākotni vai uz pagātņi) samazinājās vidēji vismaz par vienu divdesmito daļu.

² Parāda samazināšanas kritērijs nav piemērojams pirmajā gadā, kad dalībvalsts parāds palielinās virs 60 % no IKP, jo nav iespējams jēgpilni aprēķināt ne uz pagātņi, ne nākotni vērstus kritērijus.

5. tabula. Atbilstība noteikumam par parāda pārejas periodu

	Nepieciešamā minimālā lineārā strukturālā korekcija (MLSK) ³				Strukturālās bilances izmaiņas ³			Atšķirība no parāda samazināšanas kritērija ⁴		
	2018	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Spānija	PBDNP ¹	-1,3	-1,9	-5,5	-1,1	-0,4	0,4	Nav būtiski ²	-5,6	1,5

Avots: Komisijas 2022. gada pavasara prognoze un pašu aprēķini.

¹ Piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra.

² Spānija 2018. gadā koriģēja tās pārmērīgo budžeta deficītu, tāpēc līdz 2021. gada beigām tai bija noteikts pārejas periods, t. i., tā tiek vērtēta, nevis pamatojoties uz parāda samazināšanas kritēriju, bet gan saskaņā ar minimālo lineāro strukturālo korekciju.

³ Piemērojama trīs gadu pārejas periodā pēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrām, kas tika veiktas kopš 2011. gada novembra. MLSK nosaka atlikušo ikgadējo strukturālo korekciju pārejas periodā, kas nodrošinātu, ka dalībvalstīs šo trīs gadu perioda beigās panāk atbilstību parāda samazināšanas kritērijam. Ja strukturālās bilances izmaiņas pārsniedz prasīto MLSK, tad dalībvalsts ievēro noteikumu par parāda pārejas periodu.

⁴ Parāda samazināšanas kritērijs dalībvalstīm, kuru parāds pārsniedz 60 % no IKP, tiek aprēķināts trīs gadu periodā, kas var būt vērsti uz nākotni (no t-1 līdz t+1), uz pagātņi (no t-3 līdz t-1) un koriģēti atbilstoši ciklam. Tabulā parādīta starpība starp parāda attiecību pret IKP un parāda kritēriju. Ja tā ir negatīva, prognozētā parāda attiecība pret IKP atbilst parāda samazināšanas kritērijam. Tādā gadījumā starpība attiecībā pret atsauces vērtību trīs gadu periodā (kas var būt vērsti uz nākotni vai uz pagātņi) samazinās vidēji vismaz par vienu divdesmito daļu.

4. ATTIECĪGIE FAKTORI

Līguma 126. panta 3. punktā noteikts, ka šajā ziņojumā “ņem vērā arī to, vai valsts budžeta deficīts pārsniedz valdības investīciju izdevumus, kā arī ņem vērā visus citus būtiskus faktorus, tostarp dalībvalsts ekonomikas un budžeta stāvokli vidēji ilgā laikā”.

Šie faktori ir sīkāk paskaidroti Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktā, kurā arī noteikts, ka Komisija pienācīgi “ņem vērā jebkurus citus faktorus, kurus attiecīgā dalībvalsts uzskata par būtiskiem, lai pilnīgi novērtētu atbilstību deficīta un parāda kritērijiem, par ko dalībvalsts paziņojusi Padomei un Komisijai.” Jo īpaši minētajā pantā norādīts, ka par būtisku faktoru var uzskatīt arī vidēja termiņa valsts parāda attīstību.

Tādējādi papildus horizontālajiem attiecīgajiem faktoriem (4.1. sadaļa) tiek ņemti vērā arī katrai valstij specifiskie attiecīgie faktori. Tie ietver ekonomikas stāvokli vidējā termiņā, budžeta stāvokli (arī publiskās investīcijas) vidējā termiņā, parādu situāciju vidējā termiņā, to, vai dalībvalstī ir makroekonomiskā nelīdzsvarotība vai pārmērīga makroekonomiska nelīdzsvarotība, un citus būtiskus faktorus, ko norādījušas dalībvalstis.

Kā norādīts Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 4. punktā, attiecībā uz atbilstību deficīta kritērijam šos attiecīgos faktorus var ņemt vērā, lemjot par to, vai pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, pamatojoties uz deficīta kritēriju, taču tikai tādā gadījumā, ja:

- valsts parāda attiecība pret IKP nepārsniedz 60 % atsauces vērtību vai,
- atsauces vērtības pārsniegšanas gadījumā ir izpildīti divi nosacījumi, t. i., ka deficīts saglabājas tuvu atsauces vērtībai un ka atsauces vērtība tiek pārsniegta tikai uz laiku.

No dalībvalstīm, kuras 2021. gadā pārsniedza deficīta atsauces vērtību vai plāno to pārsniegt 2022. gadā, parāda attiecība nepārsniedza 60 % atsauces vērtību septiņās dalībvalstīs: Bulgārijā, Čehijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Maltā un Polijā.

Pārējās 10 dalībvalstīs, kas pārsniedz deficīta atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP, t. i., Beļģijā, Vācijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Ungārijā, Austrijā, Slovēnijā un Slovākijā, parāda attiecība pret IKP pārsniedza 60 % atsauces vērtību un nebija izpildīti divi nosacījumi, kas nepieciešami, lai tiktu ņemti vērā attiecīgie faktori. Deficīts šajās 10 dalībvalstīs nebija *tuvu* atsauces vērtībai (vai nav paredzams, ka tas tāds būs). Beļģijas, Spānijas, Francijas, Itālijas, Ungārijas un Slovēnijas gadījumā arī nav paredzams, ka atsauces vērtība tiks pārsniegta *uz laiku*. Tāpēc attiecībā uz šīm 10 dalībvalstīm attiecīgos faktoros nevar ņemt vērā, lemjot par to, vai pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, pamatojoties uz deficīta kritēriju.

Attiecībā uz acīmredzamo parāda kritērija pārkāpumu Beļģijā, Francijā, Itālijā, Ungārijā un Somijā Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 4. punktā noteikts, ka, novērtējot atbilstību, pamatojoties uz parāda kritēriju, vienmēr ņem vērā attiecīgos faktoros neatkarīgi no pārkāpuma apmēra.

Tālāk aplūkoti vairāki attiecīgie faktori, pat ja tos nevar ņemt vērā, lemjot par to, vai pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, pamatojoties uz deficīta kritēriju.

4.1. HORIZONTĀLIE ATTIECĪGIE FAKTORI

Galvenais faktors, kas jāņem vērā visās šajā ziņojumā aplūkotajās dalībvalstīs, ir Covid-19 pandēmijas ietekme uz ekonomiku un budžetu un fiskālā reakcija. Pandēmijas un ar to saistītās ekonomikas nopietnās lejupslīdes dēļ tika iedarbināta Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula, kā arī pieņemti Padomes 2020. gada 13. un 20. jūlija ieteikumi dalībvalstīm¹⁵, kuros tikai aicināts veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret Covid-19 pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu.

Covid-19 pandēmijas uzliesmojums 2020. gada martā izraisīja sabiedrības veselības krīzi, kas bija par iemeslu straujam ekonomiskās aktivitātes kritumam, ko tikai daļēji mazināja automātisko stabilizatoru ietekme. Dalībvalstīm nācās risināt ārkārtas situāciju sabiedrības veselības jomā, atbalstīt mājsaimniecības un uzņēmumus un sniegt vispārēju atbalstu savai ekonomikai. Dalībvalstis ir pieņēmušas arī ievērojamus likviditātes atbalsta pasākumus un valsts garantijas¹⁶.

Spēcīgs fiskālās politikas atbalsts valsts un ES līmenī veicināja ekonomisko apstākļu uzlabošanos 2021. gadā. Pamatojoties uz jaunākajiem datiem, tiek lēsts, ka kumulatīvais fiskālais atbalsts Savienībā 2020.–2021. gadā¹⁷ bija 11,6 % no IKP (un 11,9 % no IKP eurozonā).

¹⁵ Padomes 2020. gada 13. jūlija ieteikums attiecas tikai uz eurozonas dalībvalstīm.

¹⁶ Šiem likviditātes atbalsta pasākumiem — jo īpaši valsts garantijām kredītu plūsmu atbalstam — nav tiešas ietekmes uz budžetu, ja vien un kamēr tie netiek izmantoti.

¹⁷ Fiskālo atbalstu 2020.–2021. gadā var mērit pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu.

Tiek lēsts, ka fiskālā nostāja¹⁸ ES kopumā — ieskaitot publiskos izdevumus, ko finansē ar ANM un citu ES fondu dotācijām¹⁹, — bija ekspansīva: par 0,1 % no IKP 2020. gadā un par 0,9 % no IKP 2021. gadā.

Turklāt, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā kopš 2022. gada februāra, ekonomikas un budžeta perspektīvas 2022. gadam un turpmāk ir pakļautas ārkārtīgi lielai ekonomiskai nenoteiktībai. Iebrukuma dēļ miljoniem cilvēku ir bijuši spiesti bēgt no savas valsts, lai meklētu glābiņu, un viņiem ir nepieciešams dalībvalstu sociālās, izglītības un veselības aprūpes sistēmu atbalsts. Ievērojami lielākas energoresursu, izejvielu un pārtikas cenas, kā arī pieaugošie piegādes traucējumi ietekmē arī makroekonomiskos apstākļus. Visi šie faktori kopā ar aizsardzības izdevumu palielināšanos rada spiedienu uz valsts finansēm.

4.2. VALSTIJ SPECIFISKIE ATTIECĪGIE FAKTORI

Šajā sadaļā ir sniegts valstij specifisko attiecīgo faktoru novērtējums. Šie faktori ietver makroekonomisko perspektīvu vidējā termiņā, budžeta stāvokli (arī publiskās investīcijas; sk. 6. tabulu) vidējā termiņā, parādu situāciju vidējā termiņā, to, vai dalībvalstī ir makroekonomiskā nelīdzsvarotība vai pārmērīga makroekonomiska nelīdzsvarotība, un jebkādu citus būtiskus faktoros, ko dalībvalstis norādījušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 2. panta 3. punktu.

Lai gan sadaļās, kas veltītas konkrētām valstīm, ir iekļauta svarīgākā informācija par vidēja termiņa makroekonomisko stāvokli, arī par ieguldījumu izaugsmē, sīkāka informācija par makroekonomiskajām norisēm ir pieejama Komisijas prognozē. Plašāka informācija par budžeta pasākumiem un parāda atmaksājamības analīzi, kas šeit aplūkota par katru dalībvalsti, ir iekļauta Komisijas ieteikumos par Padomes ieteikumiem, kuros sniegti atzinumi par 2022. gada stabilitātes vai konverģences programmām, un pievienotajās fiskālās statistikas tabulās, kā arī 2022. gada ziņojumos par attiecīgajām valstīm. Parāda atmaksājamības analīze ir atjaunināta salīdzinājumā ar 2021. gada fiskālās ilgtspējas ziņojumu²⁰, tādējādi atspoguļojot Komisijas prognozi.

Kara dēļ situācija ir krasi mainījies, jo ir atkal radušies globālās piegādes traucējumi, kas ir veicinājuši turpmāku spiedienu uz preču cenām un palielinājuši nenoteiktību. Saskaņā ar Komisijas prognozēm reālais IKP pieaugums ES samazināsies no aptuveni 5,4 % 2021. gadā līdz 2,7 % 2022. gadā un 2,3 % 2023. gadā. Paredzams, ka inflācija būs augstāka un saglabāsies augstāka ilgāk, nekā iepriekš prognozēts, un to noteiks preču cenu kāpums un plašāks cenu spiediens.

¹⁸ Ievērojot Padomes 2021. gada 18. jūnija ieteikumā izklāstīto pieeju, fiskālo nostāju pašlaik vislabāk mērit pēc primāro izdevumu izmaiņām (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 ar krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, bet ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem ES fondiem, attiecībā pret vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Papildus vispārējai fiskālajai nostājai, lai novērtētu, vai valsts fiskālā politika ir piesardzīga un vai tās struktūra veicina ilgtspējīgu atveseļošanu atbilstoši zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam, uzmanība tiek pievērsta arī valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un investīciju attīstībai.

¹⁹ Izņemot Covid-19 pagaidu ārkārtas pasākumus.

²⁰ Fiskālās ilgtspējas ziņojums par 2021. gadu (2022. gada aprīlis), *European Economy – Institutional Papers* Nr. 171.

2021. gadā valdības budžeta deficīts ES un eurozonā kopumā samazinājās attiecīgi līdz 4,7 % no IKP un 5,1 % no IKP (abos gadījumos — par aptuveni 2 procentpunktiem no IKP). Tiek prognozēts, ka 2022. gadā tas ES un eurozonā kopumā turpinās samazināties līdz attiecīgi 3,6 % un 3,7 % no IKP, bet 2023. gadā samazināsies vēl vairāk — līdz 2,5 % no IKP.

Deficīta samazinājumu 2021. gadā galvenokārt noteica ekonomikas atveseļošanās un tas, ka tika pārtraukta liela daļa diskrecionāro politikas atbalsta pasākumu, kas bija iedarbināti, lai cīnītos pret Covid-19 pandēmijas krīzes sekām. Turklāt 2021. gadā palielinājās ieņēmumi. No šajā ziņojumā aplūkotajām dalībvalstīm vienīgās, kurās budžeta deficīta attiecība 2021. gadā nesamazinājās, bija Bulgārija, Čehija, Latvija un Slovākija, jo joprojām tika īstenoti Covid-19 krīzes laikā pieņemtie ekonomikas atbalsta pasākumi. Prognozēts, ka 2022. gadā no šajā ziņojumā aplūkotajām dalībvalstīm deficīta attiecība palielināsies Igaunijā, Lietuvā un Polijā, galvenokārt atspoguļojot papildu izdevumus pasākumiem, kas paredzēti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ietekmi, un izmaksas saistībā ar palīdzību no Ukrainas pārvietotajām personām.

Gaidāms, ka, ņemot vērā deficīta samazināšanās tendenci un ekonomikas atveseļošanos, valsts parāds visā ES un eurozonā kopumā prognozes periodā samazināsies. Parāda attiecība pret IKP ES samazinājās no 91,7 % 2020. gadā līdz 89,7 % 2021. gadā (attiecīgi 99,2 % un 97,4 % eurozonā), un prognozes liecina, ka tā turpinās samazināties līdz 87,1 % un 85,2 % 2022. un 2023. gadā (attiecīgi 94,7 % un 92,7 % eurozonā). No šajā ziņojumā aplūkotajām dalībvalstīm valsts parāda attiecība 2021. gadā nesamazinājās Bulgārijā, Čehijā, Vācijā, Latvijā, Maltā un Slovākijā.

6. tabula. Publiskās investīcijas

Procentuālā daļa no IKP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Beļģija	2,6	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8
Bulgārija	3,1	3,3	3,8	3,3	5,0	5,4
Čehija	4,1	4,4	4,9	4,7	4,9	5,2
Vācija	2,4	2,4	2,6	2,5	2,7	2,8
Igaunija	5,3	5,0	5,8	5,7	6,3	6,8
Griekija	3,2	2,5	3,1	3,6	4,8	4,8
Spānija	2,1	2,1	2,6	2,7	2,7	2,6
Francija	3,4	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6
Itālija	2,1	2,3	2,6	2,9	3,2	3,7
Latvija	5,6	5,1	5,7	5,2	6,1	5,8
Lietuva	3,2	3,1	4,1	3,2	3,7	3,3
Ungārija	5,8	6,2	6,4	5,8	5,4	5,9
Malta	3,2	3,8	4,5	4,2	4,1	4,2
Austrija	3,1	3,1	3,3	3,5	3,7	3,3
Polija	4,7	4,3	4,5	4,1	4,2	3,9
Slovēnija	3,7	3,8	4,1	4,7	5,7	6,3
Slovākija	3,7	3,6	3,5	3,2	4,2	5,1
Somija	4,3	4,4	4,9	4,1	4,4	4,5
<i>p.m.: šajā ziņojumā neiekļautās dalībvalstis</i>						
<i>Dānija</i>	3,4	3,2	3,6	3,5	3,5	3,8
<i>Īrija</i>	2,0	2,3	2,3	2,0	2,3	2,3
<i>Horvātija</i>	3,5	4,3	5,6	4,8	5,3	5,7
<i>Kipra</i>	4,9	2,5	2,8	2,7	2,7	2,6
<i>Luksemburga</i>	3,9	4,1	4,7	4,0	4,1	4,2
<i>Nīderlande</i>	3,4	3,4	3,6	3,3	3,3	3,4
<i>Portugāle</i>	1,8	1,8	2,2	2,5	3,1	3,4
<i>Zviedrija</i>	4,9	4,9	5,0	4,8	4,8	4,8
<i>Rumānija*</i>	2,7	3,5	4,6	4,2	5,9	6,0

(*) Piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra kopš 2020. gada.

Avots: Eurostat un Komisijas 2022. gada pavasara prognoze.

4.2.1. BEĻĢIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 5,7 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 6,2 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 2 %, bet 2023. gadā — 1,8 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais un valsts patēriņš. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 9 % 2020. gadā līdz 5,5 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un

2023. gadā tas būs attiecīgi 5 % un 4,4 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 2,7 % no IKP, pēc tam 2021. gadā saglabājās nemainīgas, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās palielināsies līdz 2,8 % no IKP. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 11,3 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automatisko stabilizatoru darbību. Beļģijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Beļģijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -2,4 % no IKP²¹. Beļģija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā valsts finansētām investīcijām būs neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju. Tāpēc Beļģija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 2,1 procentpunkta apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,5 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP). Turklāt prognozes liecina, ka valsts finansēto (neto) primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo ieguldījumu veicinās arī valsts izdevumu pieaugums, ko izraisīs algu un sociālo pabalstu automatiskā indeksācija publiskajā sektorā, un mazākā mērā — lielāks valsts patērēto preču un pakalpojumu apjoms. Saskaņā ar Komisijas prognozēm šie pasākumi un izdevumu pieauguma veicinātāji nav pilnībā līdzsvaroti ar kompensējošiem pasākumiem.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 97,7 % no IKP 2019. gada beigās līdz 112,8 % 2020. gada beigās. Tas bija 108,2 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 107,5 % un 107,6 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par augstu risku vidējā termiņā²². Saskaņā ar 10 gadu pamatprognozi vispārējās valdības parāda attiecība līdz 2026. gadam saglabāsies aptuveni 108 % no IKP. Tomēr no 2027. gada parāda attiecība sāks palielināties un 2032. gadā sasniegs 117 % no IKP. Parāda pamata trajektorija ir jutīga pret makroekonomiskiem satricinājumiem. Saskaņā ar stohastiskajām prognozēm, ar ko simulē daudzus un dažādus potenciālus īslaicīgus satricinājumus, kas ietekmē makroekonomiskos mainīgos lielumus, iespējams, ka parāda attiecība 2026. gadā būs lielāka nekā 2021. gadā. Vispārējam parāda atmaksājamības novērtējumam svarīgi ir arī citi faktori. No vienas puses, risku mazinoši faktori ir parāda atmaksas termiņa pagarināšana pēdējos gados, relatīvi stabili finansējuma avoti (ar diversificētu un plašu investoru bāzi), valsts parāds, kas pilnībā denominēts euro, un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas. Turklāt paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai būs pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu stiprināt parāda atmaksājamību. No otras puses, risku palielinoši faktori ir saistīti ar

²¹ Rādītāja negatīva (vai pozitīva) zīme atbilst primāro izdevumu pieauguma pārsniegumam (vai deficītam) salīdzinājumā ar vidēja termiņa ekonomikas izaugsmi, kas liecina par ekspansīvu (vai ierobežojošu) fiskālo politiku.

²² SWD(2022) 602 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

īstermiņa parāda īpatsvaru, lielām un paredzami pieaugošām bruto finansējuma vajadzībām, lielu nerezidentu valsts parāda daļu un fiskālās koordinācijas trūkumu starp dažādiem valdības līmeņiem, kur vairākiem federālajiem subjektiem ir raksturīga īpaša ievainojamība.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Beļģija 2022. gada 9. maijā norādīja papildu būtiskus faktorus, kas vēl nav minēti iepriekš. Proti, tā uzsvēra, ka ārkārtas atbalsta un atjaunošanas izmaksas saistībā ar plūdiem, kas skāra valsti 2021. gada jūlijā, ir aptuveni 0,4 % no IKP 2021. gadā un 0,1 % no IKP 2022. gadā. Tajā arī sniegta atsauce uz nesen pieņemto darba tirgus reformu, kuras mērķis ir uzlabot apmācību un prasmes, labāk saskaņot privāto un darba dzīvi un atvieglot pāreju no vienas darbavietas uz citu un kura varētu veicināt nodarbinātības līmeņa paaugstināšanos. Visbeidzot, tajā minēts valdības nodoms īstenot vairākas strukturālas reformas, kas potenciāli varētu uzlabot valsts finanšu situāciju, tai skaitā reformēt pensiju un nodokļu sistēmas, īstenot izdevumu pārskatīšanu un palielināt publisko investīciju līmeni.

4.2.2. BULGĀRIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 4,4 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 4,2 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 2,1 %, bet 2023. gadā — 3,1 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts palielinājās no 4 % 2020. gadā līdz 4,1 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 3,7 % un 2,4 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 3,8 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 3,3 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs līdz 5 % no IKP, turklāt 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 14,9 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Bulgārijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Bulgārijas 2022. gada konverģences programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs –3,4 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Bulgārija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 1,1 procentpunktu no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu²³. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 1,1 procentpunkta no IKP apmērā. Tāpēc Bulgārija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,4 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo

²³ Komisija 2022. gada 7. aprīlī pieņēma pozitīvu novērtējumu par Bulgārijas atveseļošanas un noturības plānu.

ietekmi (0,2 procentpunkti no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 procentpunkts no IKP), savukārt tiek prognozēts, ka neto kārtējo izdevumu pieaugumu veicinās arī pensiju sistēmas grozījumi (0,6 %) un darba samaksas pieaugums (0,3 % no IKP). Tāpēc, pamatojoties uz pašreizējām Komisijas aplēsēm, Bulgārija nepietiekami kontrolē valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu 2022. gadā.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 20 % no IKP 2019. gada beigās līdz 24,7 % 2020. gada beigās. Tas bija 25,1 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 25,3 % un 25,6 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par vidēju risku vidējā termiņā²⁴. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Bulgārija norādīja 2022. gada 10. maijā.

4.2.3. ČEHIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 5,8 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 3,3 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 1,9 %, bet 2023. gadā — 2,7 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka 2023. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts palielinājās no 5,8 % 2020. gadā līdz 5,9 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,3 % un 3,9 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 4,9 % no IKP 2020. gadā, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 4,7 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs līdz 4,9 % no IKP, turklāt 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 14,3 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Čehijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Čehijas 2022. gada konverģences programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs kopumā neitrāla — tās rādītājs būs +0,1 % no IKP, kaut arī Padome ieteica pieņemt atbalstošu nostāju. Čehija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 1,0 procentpunktu no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ierobežojošu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,6 procentpunktu apmērā. Tāpēc Čehija neplāno saglabāt valsts finansētās investīcijas. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus

²⁴ SWD(2022) 603 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ierobežojošu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 0,7 procentpunktu apmērā. Tas ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,03 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,4 % no IKP).

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 30,1 % no IKP 2019. gada beigās līdz 37,7 % 2020. gada beigās. Tas bija 41,9 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 42,8 % un 44 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par vidēju risku vidējā termiņā²⁵. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Čehija norādīja 2022. gada 11. maijā.

4.2.4. VĀCIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 4,6 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 2,9 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 1,6 %, bet 2023. gadā — 2,4 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka 2023. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 4,3 % 2020. gadā līdz 3,7 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 2,5 % un 1 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 2,6 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 2,5 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs līdz 2,7 % no IKP, turklāt 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 11,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Vācijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Vācijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs –1,6 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Vācija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē saglabāsies nemainīgs salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,2 procentpunktu apmērā. Tāpēc Vācija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,5 procentpunktu apmērā. Šis ievērojams

²⁵ SWD(2022) 605 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,7 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1% no IKP), savukārt tiek prognozēts, ka neto kārtējo izdevumu pieaugumu veicinās arī papildu izdevumi zaļās pārkārtošanās pasākumiem (0,2 % no IKP).

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 58,9 % no IKP 2019. gada beigās līdz 68,7 % 2020. gada beigās. Tas bija 69,3 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 66,4 % un 64,5 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājāmības analīze liecina par zemu risku vidējā termiņā²⁶. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājāmības stiprināšanu.

Novērtēšana saskaņā ar MNNP. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) izpratnē Vācijā ir vērojama nelīdzsvarotība. Neaizsargātība ir saistīta ar ilgstoši lielo tekošā konta pārpalikumu, kas atspoguļo nelielas investīcijas salīdzinājumā ar uzkrājumiem un kam ir pārrobežu nozīme. Raugoties nākotnē, atveseļošanas un noturības plāns sniedz iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Vācija norādīja 2022. gada 9. maijā.

4.2.5. IGAUNIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 3 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 8,3 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 1 %, bet 2023. gadā — 2,4 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās neto eksports un privātais patēriņš. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 5,6 % 2020. gadā līdz 2,4 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,4 % un 3,7 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 5,8 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 5,7 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs līdz 6,3 % no IKP un 2021. un 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 11,5 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Igaunijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Igaunijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs –2,4 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Igaunija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,1 procentpunktu salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu

²⁶ SWD(2022) 607 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,6 procentpunktu apmērā. Tāpēc Igaunija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,4 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums cita starpā ietver algu un sociālo pārvedumu pieaugumu, kā arī papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,5 % no IKP), un izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,4 % no IKP).

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 8,6 % no IKP 2019. gada beigās līdz 19 % 2020. gada beigās. Tas bija 18,1 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 20,9 % un 23,5 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājāmības analīze liecina par zemu risku vidējā termiņā²⁷. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājāmības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Igaunija norādīja 2022. gada 6. maijā.

4.2.6. GRIEĶIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis Pēc 2020. gadā piedzīvotā 9 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 8,3 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 3,5 %, bet 2023. gadā — 3,1 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un privātais patēriņš. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 10,2 % 2020. gadā līdz 7,4 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,3 % un 1 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 3,1 % no IKP, pēc tam 2021. gadā palielinājās līdz 3,6 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs vēl vairāk — līdz 4,8 % no IKP, turklāt 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 26,4 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Grieķijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Grieķijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -3,3 % no IKP. Grieķija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanu, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,8 procentpunktu apmērā. Tāpēc Grieķija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums

²⁷ SWD(2022) 608 final, pielikums "Debt Sustainability Analysis".

(atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 2,2 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,6 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1% no IKP), savukārt tiek prognozēts, ka neto kārtējo izdevumu pieaugumu veicinās arī pensiju un sociālo pabalstu izdevumu pieaugums (0,6 % no IKP). Saskaņā ar Komisijas prognozēm šie pasākumi nav pilnībā līdzsvaroti ar kompensējošiem pasākumiem.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 180,7 % no IKP 2019. gada beigās līdz 206,3 % 2020. gada beigās. Tas bija 193,3 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 185,7 % un 180,4 % no IKP. Grieķijai piemēro pastiprinātu uzraudzību²⁸. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par augstu risku vidējā termiņā²⁹. Saskaņā ar 10 gadu pamatprognozi valsts parāda attiecība šajā periodā samazināsies līdz aptuveni 131 % no IKP 2032. gadā. Parāda trajektorija ir ļoti jutīga pret makroekonomiskajiem satricinājumiem. Saskaņā ar stohastiskajām prognozēm, ar ko simulē daudzus un dažādus potenciālus īslaicīgus satricinājumus, kas ietekmē makroekonomiskos mainīgos lielumus, iespējams, ka parāds līdz 2026. gadam nestabilizēsies, un attiecībā uz pamatscenāriju pastāv liela nenoteiktība. Vispārējam parāda atmaksājamības novērtējumam svarīgi ir arī citi faktori. No vienas puses, risku mazinoši faktori ir lielais parāda īpatsvars no oficiāliem aizdevējiem ar zemām procentu likmēm un īpaši ilga parāda atmaksas termiņa struktūra salīdzinājumā ar citām līdzīgām valstīm. Riskus mazina arī parāda denominācijas valūta un vēsturiski zemās finansēšanas izmaksas. Turklāt paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai būs pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu stiprināt parāda atmaksājamību. No otras puses, risku palielinoši faktori ir saistīti ar nesen piešķirtajām valsts garantijām, arī saistībā ar Covid-19 krīzi. Fiskālos riskus rada arī ievērojamie iespējamo saistību riski, kas izriet no lielā ienākumus nenesošu aizdevumu īpatsvara banku sektorā, un izmaksas, kas saistītas ar tiesvedībā esošām lietām pret valsti, kuras vēl nav pabeigtas.

Novērtēšana saskaņā ar MNNP. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) izpratnē Grieķijā ir vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība. Neaizsargātība ir saistīta ar lielo valsts parādu, nepilnīgu ārējo līdzsvarošanu un ienākumus nenesošu aizdevumu augsto īpatsvaru, ņemot vērā zemo potenciālo izaugsmi un augsto bezdarba līmeni. Raugoties nākotnē, atveseļošanas un noturības plāns sniedz iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Grieķija norādīja 2022. gada 9. maijā.

²⁸ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2022/216 (2022. gada 15. februāris) par pastiprinātās uzraudzības pagarināšanu Grieķijā (OV L 37, 18.2.2022., 34. lpp.).

²⁹ SWD(2022) 609 final, pielikums "Debt Sustainability Analysis".

4.2.7. SPĀNIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 10,8 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 5,1 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 4 %, bet 2023. gadā — 3,4 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās neto eksports un investīcijas. Tiek prognozēts, ka 2023. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 10,3 % 2020. gadā līdz 6,9 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,9 % un 4,4 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 2,6 % no IKP, pēc tam 2021. gadā palielinājās līdz 2,7 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās saglabāsies nemainīgas. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 12,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Spānijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot valsts 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -2,2 % no IKP. Spānija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,9 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,4 procentpunktu apmērā. Tāpēc Spānija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,2 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,3 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1% no IKP), savukārt paredzams, ka lielāks patēriņa cenu pieaugums salīdzinājumā ar IKP deflatoru ietekmēs valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo ieguldījumu 2022. gadā, palielinot izdevumus par valsts patērētajām precēm un pakalpojumiem. Saskaņā ar Komisijas prognozēm šie pasākumi nav pilnībā līdzsvaroti ar kompensējošiem pasākumiem.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 98,3 % no IKP 2019. gada beigās līdz 120 % 2020. gada beigās. Tas bija 118,4 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 115,1 % un 113,7 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par augstu risku vidējā termiņā³⁰. Saskaņā ar 10 gadu pamatprognozi vispārējās valdības parāda attiecība līdz 2032. gadam nedaudz palielināsies, sasniedzot 116 % no IKP. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomiskajiem satricinājumiem. Saskaņā ar stohastiskajām prognozēm, ar ko simulē daudzus un dažādus potenciālus īslaicīgus satricinājumus, kas ietekmē makroekonomiskos mainīgos lielumus, iespējams, ka parāda attiecība 2026. gadā būs lielāka nekā 2021. gadā. Vispārējam parāda atmaksājamības novērtējumam svarīgi ir arī citi faktori. No vienas puses, risku mazinoši faktori ir parāda atmaksas termiņa pagarināšana pēdējos gados, relatīvi stabili finansējuma avoti (ar diversificētu un plašu investoru bāzi), parāda denominācijas valūta un vēsturiski zemās

³⁰ SWD(2022) 610 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

aizņēmumu izmaksas. Turklāt paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai būs pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu stiprināt parāda atmaksājamību. No otras puses, risku palielinošie faktori ir saistīti ar īstermiņa parāda īpatsvaru, Covid-19 krīzes laikā uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem piešķirtajām valsts garantijām un ar banku sektoru saistītajām iespējamajām saistībām. Paredzams, ka palielināsies bruto finansējuma vajadzības.

Novērtēšana saskaņā ar MNNP. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) izpratnē Spānijā ir vērojama nelīdzsvarotība. Neaizsargātība ir saistīta ar lielu ārējo, valsts un privāto parādu, kā arī ar augstu bezdarba līmeni, un tai ir pārrobežu nozīme. Raugoties nākotnē, atveseļošanas un noturības plāns sniedz iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktoros, kurus Spānija norādīja 2022. gada 9. maijā.

4.2.8. FRANCIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 7,9 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 7 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 3,1 %, bet 2023. gadā — 1,8 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 8,9 % 2020. gadā līdz 6,5 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,6 % un 3,2 % no IKP. Publisko investīciju apjoms 2020. gadā saglabājās 3,7 % no IKP līmenī, bet 2021. gadā samazinājās līdz 3,6 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tas saglabāsies nemainīgs. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 10,4 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Francijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -1,7 % no IKP. Francija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanu, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē samazināsies par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Šis samazinājums 2022. gadā ir saistīts ar ANM nodrošināto sākotnējo finansiālo atbalstu 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā valsts finansētām investīcijām būs neitrāla ietekme uz fiskālo nostāju. Tāpēc Francija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,6 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,5 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP). Citi kārtējo izdevumu pasākumi ietver pasākumus, kas ierosināti plānā "Plan de résilience économique et sociale", lai novērstu konflikta Ukrainā ekonomiskās

sekas, piemēram, tiešās subsīdijas *ad hoc* nozarēm (0,1 % no IKP) un civildienesta ierēdņu algu palielināšana (0,1 % no IKP). Attiecībā uz ieņēmumiem tiek prognozēts, ka ekspansīvu fiskālo nostāju veicinās arī uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes (0,1 % no IKP) un mājokļu nodokļu (0,1 % no IKP) samazināšana. Paredzams, ka lielāks patēriņa cenu kāpums salīdzinājumā ar IKP deflatoru 2022. gadā ietekmēs valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo ieguldījumu, palielinot valsts patēriņu un sociālos pabalstus. Saskaņā ar Komisijas prognozēm šie pasākumi un izdevumu pieauguma veicinātāji nav pilnībā līdzsvaroti ar kompensējošiem pasākumiem.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 97,4 % no IKP 2019. gada beigās līdz 114,6 % 2020. gada beigās. Tas bija 112,9 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 111,2 % un 109,1 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par augstu risku vidējā termiņā³¹. Saskaņā ar 10 gadu pamatprognozi vispārējās valdības parāda attiecība turpmākajos 10 gados kopumā stabilizēsies un saglabāsies augstā līmenī. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomiskajiem satricinājumiem. Saskaņā ar stohastiskajām prognozēm, ar ko simulē daudzus un dažādus potenciālus īslaicīgus satricinājumus, kas ietekmē makroekonomiskos mainīgos lielumus, iespējams, ka parāda attiecība 2026. gadā būs lielāka nekā 2021. gadā. Vispārējam parāda atmaksājamības novērtējumam svarīgi ir arī citi faktori. No vienas puses, risku mazinoši faktori ir parāda atmaksas termiņa pagarināšana pēdējos gados, relatīvi stabili finansējuma avoti (ar diversificētu un plašu investoru bāzi) un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas. Turklāt paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai būs pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu stiprināt parāda atmaksājamību. No otras puses, risku palielinošie faktori ir saistīti ar īstermiņa parāda īpatsvaru, gaidāmo bruto finansējuma vajadzību pieaugumu vidējā termiņā un iespējamo saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, t. sk. saistībā ar Covid-19 krīzes laikā uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem piešķirto valsts garantiju iespējamu realizēšanos.

Novērtēšana saskaņā ar MNNP. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) izpratnē Francijā ir vērojama nelīdzsvarotība. Neaizsargātība ir saistīta ar lielu valsts parādu un vāju konkurētspēju, kam ir pārrobežu nozīme, ņemot vērā zemu produktivitātes pieaugumu. Raugoties nākotnē, atveseļošanas un noturības plāns sniedz iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Francija 2022. gada 9. maijā norādīja papildu būtiskus faktorus, kas vēl nav minēti iepriekš, proti, Francijas valdība apgalvo, ka, sākot no 2023. gada, nesen pieņemtās publisko finanšu pārvaldības sistēmas reformas, tai skaitā daudzgadu izdevumu noteikuma ieviešana un Francijas Fiskālās padomes atbildības paplašināšana, ļaus efektīvi kontrolēt publiskos izdevumus un pakāpeniski atgriezties pie līdzsvarotām publiskajām finansēm.

³¹ SWD(2022) 612 final, pielikums "Debt Sustainability Analysis".

4.2.9. ITĀLIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 9 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 6,6 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 2,4 %, bet 2023. gadā — 1,9 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Tiek prognozēts, ka 2023. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 9,6 % 2020. gadā līdz 7,2 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 5,5 % un 4,3 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 2,6 % no IKP, pēc tam 2021. gadā palielinājās līdz 2,9 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās turpinās pieaugt līdz 3,2 % no IKP. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mēri pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 14,1 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Itālijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Itālijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -2,7 % no IKP. Itālija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanu, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,9 % no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,3 procentpunktu apmērā. Tāpēc Itālija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,3 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,2 % no IKP)³², kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP). Kārtējo izdevumu pieaugums atspoguļo arī lielākus izdevumus par valsts sektorā strādājošo darba samaksu saistībā ar valsts līgumu atjaunošanu 2019.–2021. gadam, kuru ievērojama daļa (0,25 % no IKP) tiks reģistrēta 2022. gadā, savukārt papildu līdzekļi ir paredzēti arī veselības aprūpes nozarei (0,1 % no IKP). Attiecībā uz ieņēmumiem tiek prognozēts, ka ekspansīvu fiskālo nostāju veicinās arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājums un reģionālais ražošanas darbības nodoklis (0,4 % no IKP). Tāpēc, pamatojoties uz pašreizējām Komisijas aplēsēm, Itālija nepietiekami ierobežo valsts finansēto neto kārtējo izdevumu pieaugumu 2022. gadā.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 134,1 % no IKP 2019. gada beigās līdz 155,3 % 2020. gada beigās. Tas bija 150,8 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 147,9 % un 146,8 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par augstu risku vidējā termiņā³³. Saskaņā ar

³² 2021. gadā Itālijā jau tika īstenoti pasākumi, lai novērstu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, un to apjoms sasniedza 0,3 % no IKP. Šie pasākumi galvenokārt ietvēra fiksēto nodevu un PVN likmju samazināšanu rēķiniem par elektroenerģiju un dabasgāzi un sociālās piemaksas palielināšanu rēķiniem par elektroenerģiju un dabasgāzi.

³³ SWD(2022) 616 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

10 gadu pamatprognozi vispārējās valdības parāda attiecība turpmākajos piecos gados stabilizēsies. Tomēr no 2027. gada parāda attiecība sāks palielināties un 2032. gadā sasniegs aptuveni 155 % no IKP. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomiskajiem satricinājumiem. Saskaņā ar stohastiskajām prognozēm, ar ko simulē daudzus un dažādus potenciālus īslaicīgus satricinājumus, kas ietekmē makroekonomiskos mainīgos lielumus, iespējams, ka parāda attiecība 2026. gadā būs lielāka nekā 2021. gadā. Vispārējam parāda atmaksājamības novērtējumam svarīgi ir arī citi faktori. No vienas puses, risku mazinoši faktori ir parāda atmaksas termiņa pagarināšana pēdējos gados, relatīvi stabili finansējuma avoti (ar diversificētu un plašu investoru bāzi) un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas. Turklāt paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai būs pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu stiprināt parāda atmaksājamību. No otras puses, risku palielinošie faktori ir saistīti ar īstermiņa parāda īpatsvaru un iespējamām saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, t. sk. saistībā ar Covid-19 krīzes laikā uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem piešķirto valsts garantiju iespējamu realizēšanos. Paredzams, ka vidējā termiņā palielināsies bruto finansējuma vajadzības.

Novērtēšana saskaņā ar MNNP. Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) izpratnē Itālijā ir vērojama pārmērīga nelīdzsvarotība. Neaizsargātība ir saistīta ar lielo valsts parādu un zemo produktivitātes pieaugumu, ņemot vērā darba tirgus nestabilitāti un dažus trūkumus finanšu tirgos, kam ir pārrobežu nozīme. Raugoties nākotnē, atvērto atvērto un noturības plāns sniedz iespēju risināt nelīdzsvarotības, investīciju un reformu vajadzības.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Itālija 2022. gada 11. maijā norādīja papildu būtiskus faktorus, kas vēl nav minēti iepriekš, proti, iestādes uzsvēra, ka pretcikliskās fiskālās politikas intervences ir bijušas rezultatīvas ekonomikas stabilizēšanā, cita starpā 2020.–2021. gadā panākot mazāku deficītu, nekā gaidīts; ka būtisks vispārējās valdības saistību pieaugums ir devis rezultātu privātā sektora bilancu aizsargāšanā; salīdzinoši nelielais iespējamo saistību apjoms pat pēc Covid-19 krīzes izraisītā pieauguma; līdzšinējā atvērto atvērto un noturības plāna ierobežotā ekonomiskā ietekme, kas, kā liecina prognozes, pēc plānā iekļauto pasākumu pilnīgas īstenošanas tomēr kļūs labvēlīgāka.

4.2.10. LATVIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 3,8 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 4,5 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 2 %, bet 2023. gadā — 2,9 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts palielinājās no 4,5 % 2020. gadā līdz 7,3 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 7,2 % un 3 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 5,7 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 5,2 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās palielināsies līdz 6,1 % no IKP. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 13,9 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Latvijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Latvijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs

atbalstoša — tās rādītājs būs -3,3 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Latvija plāno arī turpmāk atbalstīt atvēršanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,8 % no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos eksplānsīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,3 procentpunktu apmērā. Tāpēc Latvija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās eksplānsīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,5 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais eksplānsīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,8 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,3 % no IKP). Latvija kopumā kontrolē valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu 2022. gadā, jo valsts finansēto kārtējo izdevumu būtisku palielinājumu 2022. gadā galvenokārt rada pasākumi, kas paredzēti, lai novērstu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi, kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 36,7 % no IKP 2019. gada beigās līdz 43,3 % 2020. gada beigās. Tas bija 44,8 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 47 % un 46,5 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par zemu risku vidējā termiņā³⁴. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Latvija norādīja 2022. gada 5. maijā.

4.2.11. LIETUVA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 0,1 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 5 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 1,7 %, bet 2023. gadā — 2,6 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 7,3 % 2020. gadā līdz 1 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,6 % un 2,3 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 4,1 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 3,2 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs līdz 3,7 % no IKP, turklāt publisko investīciju apjoms būs lielāks nekā valdības budžeta deficīts 2021. gadā. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mēri pēc kumulatīvajam gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 12,6 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Lietuvas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

³⁴ SWD(2022) 619 final, pielikums "Debt Sustainability Analysis".

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Lietuvas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -4,2 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Lietuva plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,5 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,3 procentpunktu apmērā. Tāpēc Lietuva plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 3,2 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (1,2 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,2% no IKP), savukārt tiek prognozēts, ka neto kārtējo izdevumu pieaugumu citu pasākumu starpā veicinās arī papildu atbalsts mājsaimniecībām ar zemākiem ienākumiem (papildu pensiju, bērnu pabalstu, sociālās palīdzības, neapliekamā minimuma palielināšana) (0,4 % no IKP). Tāpēc, pamatojoties uz pašreizējām Komisijas aplēsēm, Lietuva nepietiekami kontrolē valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu 2022. gadā.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 35,9 % no IKP 2019. gada beigās līdz 46,6 % 2020. gada beigās. Tas bija 44,3 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 42,7 % un 43,1 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājāmības analīze liecina par zemu risku vidējā termiņā³⁵. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājāmības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Lietuva norādīja 2022. gada 5. maijā.

4.2.12. UNGĀRIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 4,5 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 7,1 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 3,6 %, bet 2023. gadā — 2,6 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un neto eksports. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 7,8 % 2020. gadā līdz 6,8 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 6 % un 4,9 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 6,4 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 5,8 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās būs 5,4 % no IKP. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 15,1 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta

³⁵ SWD(2022) 617 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Lietuvas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Ungārijas 2022. gada konverģences programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs kopumā neitrāla — tās rādītājs būs -0,1 % no IKP, kaut arī Padome ieteica pieņemt atbalstošu fiskālo nostāju. Ungārija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanas, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē samazināsies par 1,0 procentpunktu no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu, jo gaidāma ES fondu līdzekļu apguves palēnināšanās³⁶. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,2 procentpunktu apmērā. Tāpēc Ungārija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 0,4 procentpunktu apmērā. Tas ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,1 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,2 % no IKP). Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumu (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) veicina arī vairāki diskrecionārie pasākumi, piemēram, 13. mēneša pensijas atjaunošana, piemaksas pie algām tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem un militārpersonām, darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksu un mācību nodevas samazināšana.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 65,5 % no IKP 2019. gada beigās līdz 79,6 % 2020. gada beigās. Tas bija 76,8 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 76,4 % un 76,1 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par vidēju risku vidējā termiņā³⁷. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Ungārija norādīja 2022. gada 9. maijā.

4.2.13. MALTA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 8,3 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 9,4 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 4,2 %, bet 2023. gadā — 4 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās valsts un privātais patēriņš. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 9,5 % 2020. gadā līdz 8 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 5,6 % un 4,6 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 4,5 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 4,2 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās būs 4,1 % no IKP. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajam gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot

³⁶ Tās ir Komisijas prognozes. Komisija vēl nav novērtējusi Ungārijas atveseļošanas un noturības plānu.
³⁷ SWD(2022) 614 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 21,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Maltas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Maltas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs –1,5 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Malta plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanas, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ierobežojošu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,3 procentpunktu apmērā. Tāpēc Malta neplāno saglabāt valsts finansētās investīcijas. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,6 procentpunktu apmērā. Šis ievērojams ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,5 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP). Turklāt valdība piešķir finansīalu atbalstu mājsaimniecībām (0,3 % no IKP), palielināja uz iemaksām balstītas un uz iemaksām nebalstītas pensijas, pārsniedzot dzīves dārdzības korekciju (0,2 % no IKP), bet starppatēriņa (bez pasākumiem) pieauguma temps saglabājās ievērojams (0,4 % no IKP).

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 40,7 % no IKP 2019. gada beigās līdz 53,4 % 2020. gada beigās. Tas bija 57 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 58,5 % un 59,5 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par vidēju risku vidējā termiņā³⁸. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Malta norādīja 2022. gada 9. maijā.

4.2.14. AUSTRIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 6,7 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 4,5 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 3,9 %, bet 2023. gadā — 1,9 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un neto eksports. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 8 % 2020. gadā līdz 5,9 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 3,1 % un 1,5 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 3,3 % no IKP, pēc tam 2021. gadā palielinājās līdz 3,5 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs vēl vairāk — līdz 3,7 % no IKP, turklāt 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mēri pēc kumulatīvajam gada

³⁸ SWD(2022) 620 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 15,9 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automatisko stabilizatoru darbību. Austrijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Austrijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -1,2 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Austrija plāno arī turpmāk atbalstīt atvēršanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē 2022. gadā palielināsies par 0,1 procentpunktu no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,3 procentpunktu apmērā. Tāpēc Austrija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumus pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 0,5 procentpunktu apmērā. Tas ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,4 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,3 % no IKP).

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 70,6 % no IKP 2019. gada beigās līdz 83,3 % 2020. gada beigās. Tas bija 82,8 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 80 % un 77,5 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par vidēju risku vidējā termiņā³⁹. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Austrija norādīja 2022. gada 3. maijā.

4.2.15. POLIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 2,2 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 5,9 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 3,7 %, bet 2023. gadā — 3 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 6,9 % 2020. gadā līdz 1,9 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,0 % un 4,4 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 4,5 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 4,1 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs līdz 4,2 % no IKP un 2021. un 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 10,5 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus

³⁹ SWD(2022) 601 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

un automātisko stabilizatoru darbību. Polijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Polijas 2022. gada konverģences programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs $-3,4\%$ no IKP, kā ieteikusi Padome. Polija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanas, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par $0,1$ procentpunktu no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu⁴⁰. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā $0,3$ procentpunktu apmērā. Tāpēc Polija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumus pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā $2,7$ procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi ($1,0\%$ no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām ($0,6\%$ no IKP), savukārt tiek prognozēts, ka neto kārtējo izdevumu pieaugumu veicinās arī jauns aprūpes pabalsts maziem bērniem (“ģimenes aprūpes kapitāls”) ($0,1\%$ no IKP). Attiecībā uz ieņēmumiem tiek prognozēts, ka ekspansīvu fiskālo nostāju veicinās arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes samazināšana saskaņā ar “Polijas kursu” ($0,7\%$ no IKP) un uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes samazināšana ($0,1\%$ no IKP). Paredzams, ka lielāks patēriņa cenu kāpums salīdzinājumā ar IKP deflatoru 2022. gadā ietekmēs valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo ieguldījumu, palielinot izdevumus par valsts patērētajām precēm un pakalpojumiem.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no $45,6\%$ no IKP 2019. gada beigās līdz $57,1\%$ 2020. gada beigās. Tas bija $53,8\%$ no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi $50,8\%$ un $49,8\%$ no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par vidēju risku vidējā termiņā⁴¹. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Polija 2022. gada 9. maijā norādīja papildu būtiskus faktorus, kas vēl nav minēti iepriekš, proti, ka valdības budžeta deficīts 2023. gadā tiek prognozēts $3,7\%$ apmērā no IKP, neraugoties uz to, ka saskaņā ar 2022. gada 11. marta Likumu par dzimtenes aizsardzību plānots palielināt militāros izdevumus (kas daļēji tiek reģistrēti kā publiskas investīcijas) no $2,2\%$ no IKP 2022. gadā līdz $3,0\%$ no IKP 2023. gadā.

⁴⁰ Tās ir Komisijas prognozes. Komisija vēl nav novērtējusi Polijas atveseļošanas un noturības plānu.

⁴¹ SWD(2022) 622 final, pielikums “Debt Sustainability Analysis”.

4.2.16. SLOVĒNIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 4,2 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 8,1 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 3,7 %, bet 2023. gadā — 3,1 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 7,8 % 2020. gadā līdz 5,2 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 4,3 % un 3,4 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 4,1 % no IKP, pēc tam 2021. gadā palielinājās līdz 4,7 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs vēl vairāk — līdz 5,7 % no IKP, turklāt 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 15,8 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Slovēnijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot valsts 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -2,6 % no IKP. Slovēnija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanu, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,9 procentpunktu apmērā. Tāpēc Slovēnija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,6 procentpunktu apmērā. Šis ievērojamais ekspansīvais ieguldījums ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,4 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP). Paredzams, ka lielāks patēriņa cenu kāpums salīdzinājumā ar IKP deflatoru 2022. gadā ietekmēs valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo ieguldījumu, palielinot izdevumus par valsts patērētajām precēm un pakalpojumiem, kā arī par sociālajiem pabalstiem indeksācijas rezultātā un par darba samaksu valsts sektorā arvien lielākā darba samaksas palielināšanas spiediena rezultātā.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 65,6 % no IKP 2019. gada beigās līdz 79,8 % 2020. gada beigās. Tas bija 74,7 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 74,1 % un 72,7 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par augstu risku vidējā termiņā⁴². Saskaņā ar 10 gadu pamatprognozi vispārējās valdības parāda attiecība turpmākajos piecos gados stabilizēsies. Tomēr no 2027. gada parāda attiecība sāks palielināties un 2032. gadā sasniegs aptuveni 83 % no IKP. Parāda trajektorija ir jutīga pret makroekonomiskajiem satricinājumiem. Saskaņā ar stohastiskajām prognozēm, ar ko simulē daudzus un dažādus potenciālus īslaicīgus satricinājumus, kas ietekmē makroekonomiskos mainīgos lielumus, iespējams, ka parāda attiecība 2026. gadā būs lielāka nekā 2021. gadā. Turklāt būtu vajadzīgi fiskālās konsolidācijas

⁴² SWD(2022) 626 final, pielikums "Debt Sustainability Analysis".

centieni 4,5 procentpunktu apmērā no IKP, lai 15 gadu laikā samazinātu parādu līdz 60 % no IKP. Vispārējam parāda atmaksājamības novērtējumam svarīgi ir arī citi faktori. No vienas puses, risku mazinoši faktori ir parāda atmaksas termiņa pagarināšana pēdējos gados, relatīvi stabili finansējuma avoti, parāda denominācijas valūta un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas. Turklāt paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai būs pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu stiprināt parāda atmaksājamību. No otras puses, risku palielinošie faktori ir saistīti ar nerezidentu parāda īpatsvaru, lielākiem ilgtermiņa aprūpes papildu izdevumiem, kas izriet no nesen pieņemtā likuma par ilgtermiņa aprūpi, un iespējamo saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, t. sk. saistībā ar Covid-19 krīzes laikā uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem piešķirto apjomīgo valsts garantiju iespējamu realizēšanos.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Iepriekšējās sadaļās sniegtā analīze jau aptver galvenos faktorus, kurus Slovākija norādīja 2022. gada 9. maijā.

4.2.17. SLOVĀKIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 4,4 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 3 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 2,3 %, bet 2023. gadā — 3,6 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās investīcijas un privātais patēriņš. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā ekonomiskā aktivitāte atgriezīsies 2019. gada līmenī.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts palielinājās no 5,5 % 2020. gadā līdz 6,2 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 3,6 % un 2,6 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā samazinājās līdz 3,5 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 3,2 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās palielināsies līdz 4,2 % no IKP, turklāt 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 11,9 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Slovākijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Slovākijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs ierobežojoša — tās rādītājs būs +0,3 % no IKP, kaut arī Padome ieteica pieņemt atbalstošu fiskālo nostāju. Slovākija plāno arī turpmāk atbalstīt atveseļošanos, izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,7 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,4 procentpunktu apmērā. Tāpēc Slovākija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunos ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās ierobežojošu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 1,6 procentpunktu apmērā. Tas ietver papildu ietekmi, ko rada izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP). Tā kā indeksācija atbilstoši inflācijai kavējas, galvenie valdības izdevumi, piemēram, sociālie pabalsti, kas nav natūrā, vai darba samaksa darbiniekiem, 2022. gadā palielinās lēnāk nekā inflācija un veicina ierobežojošo nostāju.

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 48,1 % no IKP 2019. gada beigās līdz 59,7 % 2020. gada beigās. Tas bija 63,1 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 61,7 % un 58,3 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājāmības analīze liecina par augstu risku vidējā termiņā⁴³. Saskaņā ar 10 gadu pamatprognozi vispārējās valdības parāda attiecība turpmākajos piecos gados samazināsies un 2026. gadā sasniegs 54 %. Tomēr no 2027. gada parāda attiecība sāks palielināties un 2032. gadā sasniegs aptuveni 61 % no IKP. Saskaņā ar stohastiskajām prognozēm, ar ko simulē daudzus un dažādus potenciālus īslaicīgus satricinājumus, kas ietekmē makroekonomiskos mainīgos lielumus, attiecībā uz prognozēm pastāv ievērojama nenoteiktība. Vispārējam parāda atmaksājāmības novērtējumam svarīgi ir arī citi faktori. No vienas puses, risku mazinoši faktori ir parāda atmaksas termiņa pagarināšana pēdējos gados, parāda denominācijas valūta, nelielais īstermiņa valsts parāda īpatsvars un vēsturiski zemās aizņēmumu izmaksas. Turklāt paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai būs pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu stiprināt parāda atmaksājāmību. No otras puses, risku palielinošie faktori ir saistīti ar nerezidentu parāda lielo īpatsvaru, negatīvo starptautisko investīciju neto pozīciju un iespējamo saistību riskiem, kas izriet no privātā sektora, t. sk. saistībā ar Covid-19 krīzes laikā uzņēmumiem un pašnodarbinātajiem piešķirto apjomīgo valsts garantiju iespējamo realizēšanos.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Slovēnija 2022. gada 6. maijā norādīja papildu būtiskus faktorus, kas vēl nav minēti iepriekš, proti, saistībā ar ietekmi, ko radīs palielināts maksājums ES budžetā, ko izraisījuši pārkāpumi muitošanas jomā (0,5 % no IKP). Papildus dominējošajam primārajam deficītam Slovēnija norāda arī uz papildu finanšu aktīvu uzkrāšanos (2,2 % no IKP), kuru kopējais aplēstais rādītājs ir 12 % no IKP, kas ir krietni virs vēsturiskajām vērtībām.

4.2.18. SOMIJA

Vidēja termiņa makroekonomiskais stāvoklis. Pēc 2020. gadā piedzīvotā 2,3 % krituma ekonomikas izaugsme 2021. gadā bija 3,5 %, un paredzams, ka 2022. gadā tā būs 1,6 %, bet 2023. gadā — 1,7 %. Izaugsmi 2022. gadā galvenokārt veicinās privātais patēriņš un investīcijas. Ekonomiskā aktivitāte 2021. gadā pārsniedza 2019. gada līmeni.

Vidēja termiņa budžeta stāvoklis, tai skaitā investīcijas. Valdības budžeta deficīts samazinājās no 5,5 % 2020. gadā līdz 2,6 % no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gadā tas būs attiecīgi 2,2 % un 1,7 % no IKP. Publiskās investīcijas 2020. gadā pieauga līdz 4,9 % no IKP, pēc tam 2021. gadā samazinājās līdz 4,1 % no IKP, un tiek prognozēts, ka 2022. gadā tās pieaugs līdz 4,4 % no IKP un 2021. un 2022. gadā tās būs lielākas nekā valdības budžeta deficīts. Aplēsts, ka fiskālais atbalsts, ko mērī pēc kumulatīvajām gada izmaiņām primārajā bilancē 2020. un 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu, pieskaitot ES fondu sniegtā fiskālā stimula apjomu, ir 7,1 % no IKP, ieskaitot diskrecionāros budžeta pasākumus un automātisko stabilizatoru darbību. Somijas 2021. gadā veiktie pasākumi atbilst Padomes 2020. gada 20. jūlija ieteikumam.

Pamatojoties uz Komisijas 2022. gada pavasara prognozi un ietverot Somijas 2022. gada stabilitātes programmā iekļauto informāciju, tiek prognozēts, ka 2022. gadā fiskālā nostāja būs atbalstoša — tās rādītājs būs -0,6 % no IKP. Somija plāno arī turpmāk atbalstīt atvēršanos,

⁴³ SWD(2022) 627 final, pielikums "Debt Sustainability Analysis".

izmantojot ANM, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome. Paredzams, ka ANM dotāciju un citu ES fondu finansēto izdevumu pozitīvais ieguldījums ekonomiskajā aktivitātē palielināsies par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu. Prognozes liecina, ka 2022. gadā valsts finansētās investīcijas dos ekspansīvu ieguldījumu fiskālajā nostājā 0,2 procentpunktu apmērā. Tāpēc Somija plāno saglabāt valsts finansētās investīcijas, kā to ieteikusi Padome. Vienlaikus tiek prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā nodrošinās kopumā neitrālu ieguldījumu kopējā fiskālajā nostājā 0,1 procentpunkta apmērā. Tas ietver papildu ietekmi, ko rada pasākumi, kuru mērķis ir novērst enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (0,1 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,1 % no IKP).

Vidēja termiņa parādu situācija. Valsts parāds palielinājās no 59,6 % no IKP 2019. gada beigās līdz 69 % 2020. gada beigās. Tas bija 65,8 % no IKP 2021. gada beigās, un tiek prognozēts, ka 2022. un 2023. gada beigās tas būs attiecīgi 65,9 % un 66,6 % no IKP. Kopumā parāda atmaksājamības analīze liecina par vidēju risku vidējā termiņā⁴⁴. Paredzams, ka saskaņā ar *Next Generation EU* plānoto reformu, jo īpaši ANM, īstenošanai turpmākajos gados būs būtiska pozitīva un ilgstoša ietekme uz IKP pieaugumu, kam vajadzētu veicināt parāda atmaksājamības stiprināšanu.

Citi dalībvalsts norādītie faktori. Somija 2022. gada 6. maijā norādīja papildu būtiskus faktorus, kas vēl nav minēti iepriekš, proti, attiecībā uz spēcīgu neto aktīvu pozīciju.

5. SECINĀJUMI

Visās 17 dalībvalstīs, kas 2021. gadā pārsniedza Līgumā noteikto deficīta atsauces vērtību vai plāno to pārsniegt 2022. gadā (t. i., visās šajā ziņojumā aplūkotajās dalībvalstīs, izņemot Somiju), deficīts *pārsniedza un nebija tuvu* 3 % no IKP. Uzskatāms, ka līgumā noteiktā atsauces vērtība ir pārsniegta *izņēmuma kārtā*, kā noteikts Līgumā. Tomēr Beļģijas, Čehijas, Igaunijas, Spānijas, Francijas, Itālijas, Ungārijas, Maltas, Polijas un Slovēnijas gadījumā nav paredzams, ka atsauces vērtība tiks pārsniegta *uz laiku*.

Kopumā, ņemot vērā visus attiecīgos faktorus,⁴⁵ analīze liecina, ka **Beļģija, Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Austrija, Polija, Slovēnija un Slovākija nav ievērojušas** Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/1997 noteikto deficīta kritēriju.

No dalībvalstīm, kas 2021. gada beigās pārsniedz parāda atsauces vērtību (60 % no IKP), parāda samazināšanas kritēriju neievēroja Beļģija, Francija, Itālija, Ungārija un Somija. Paredzams, ka Slovākijas parāda attiecība 2023. gadā samazināsies zem 60 % no IKP.

Kopumā, ņemot vērā visus attiecīgos faktorus, analīze liecina, ka Slovākija atbilst Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/1997 noteiktajam parāda kritērijam. Parāda kritērijam neatbilst Beļģija, Francija, Itālija, Ungārija un Somija.

⁴⁴ SWD(2022) 611 final, pielikums "Debt Sustainability Analysis".

⁴⁵ 4. sadaļā ir izskaidroti nosacījumi, kas jāievēro, lai, lemjot par to, vai pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, pamatojoties uz deficīta kritēriju, varētu ņemt vērā attiecīgos faktorus. Novērtējot atbilstību, pamatojoties uz parāda kritēriju, vienmēr jāņem vērā attiecīgie faktori.

Tomēr Komisija, izvērtējot visus attiecīgos faktorus, uzskata, ka parāda samazināšanas kritērija ievērošana nozīmētu pārāk stingrus sākotnējos fiskālos pasākumus, kas varētu kavēt izaugsmi. **Tāpēc Komisija uzskata, ka pašreizējos ārkārtas ekonomiskajos apstākļos parāda samazināšanas kritērija ievērošana nav pamatota.**

Covid-19 pandēmijai joprojām ir ārkārtīgi liela makroekonomiskā un fiskālā ietekme, kas kopā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā rada ārkārtēju nenoteiktību, arī attiecībā uz detalizētas fiskālās politikas plāna izstrādi. **Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Komisija šajā posmā neierosina uzsākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras.** Turpināsies parāda un budžeta deficīta dinamikas uzraudzība, un Komisija atkārtoti izvērtēs, vai ir lietderīgi 2022. gada rudenī ierosināt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru sākšanu.